

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta, joka koskee ehdotusta direktiiviksi vakuutusedustuksesta, ehdotusta direktiiviksi, jolla muutetaan eräitä siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2009/65/EY määräyksiä, sekä ehdotusta asetukseksi sijoitustuotteita koskevista avaintietoasiakirjoista

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivuilla <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 100/05)

1. Johdanto

1.1 Euroopan tietosuojavaltuutetun kuuleminen

1. Komissio hyväksyi 3 päivänä heinäkuuta 2012 ehdotuksen direktiiviksi vakuutusedustuksesta (jäljempänä 'IM-direktiivi'), ehdotuksen direktiiviksi, jolla muutetaan eräitä siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2009/65/EY määräyksiä (jäljempänä 'UCITS-direktiivi'), sekä ehdotuksen asetukseksi sijoitustuotteita koskevista avaintietoasiakirjoista (jäljempänä 'KID-asetus'). Ehdotukset lähetettiin Euroopan tietosuojavaltuutetulle kuulemista varten 5 päivänä heinäkuuta 2012.

2. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että komissio on pyytänyt häneltä lausuntoa, ja suosittelee, että ehdotettujen säädösten johdanto-osaan sisällytetään viittaus tähän lausuntoon.

3. Useissa käsiteltävissä olevissa ja mahdollisissa tulevaisuudessa ehdotuksissa on tässä lausunnossa mainittuihin verrattavissa olevia säännöksiä, kuten ne, joita on käsitelty Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnoissa pankkilainsäädännön tarkistamista koskevasta lainsäädäntöpaketistä, luottoluokitussäädöksistä, rahoitusvälineiden markkinoista (rahoitusmarkkinadirektiivi/rahoitusmarkkina-asetus) ja markkinoiden väärinkäytöstä⁽¹⁾. Näin ollen tätä lausuntoa tulee lukea yhdessä Euroopan tietosuojavaltuutetun edellä mainituista aloitteista 10 päivänä helmikuuta 2012 antamien lausuntojen kanssa.

4. Molemmat ehdotetut direktiivit ja ehdotettu asetus vaikuttavat yksilöiden oikeuksiin heidän henkilö-tietojensa käsittelyn osalta eri tavalla, koska he ovat tekemisissä toimivaltaisten viranomaisten tutkintavaltuuksien kanssa ja tutkintavaltuudet sisältävät esimerkiksi mahdollisuuden saada tietoa olemassa olevista puhelintallenteista ja liikennetiedoista, tietokannoista, hallinnollisten seuraamusten julkistamisesta sekä vastuuseen joutuneiden henkilöllisyydestä ja rikkomusten ilmoittamisesta (niin kutsutuista ilmiäntoijärjestelmistä).

5. Koska tämän lausunnon asioita on käsitelty Euroopan tietosuojavaltuutetun aiemmissa rahoitusalaan koskevista lausunnoista, Euroopan tietosuojavaltuutettu aikoo julkaista ohjeet näistä ja muista asianomaisista kysymyksistä sen osalta, kuinka tietosuoja-asioita tätä alaa koskevista komission ehdotuksissa vastedes käsitellään.

1.2 Ehdotusten tavoitteet ja soveltamisala

6. Komissio toteaa, että vahvat, kuluttajien etua ajavat vähittäismarkkinat ovat välttämättömät kuluttajien luottamuksen ja taloudellisen kasvun edistämiseksi sekä keskipitkällä että pitkällä aikavälillä. Komission mukaan erityisesti edellä mainitut säädösehdotukset tuovat käyttöön uusia kuluttajaystävällisiä, sijoitustietoja koskevia normeja, parantavat neuvontapalvelujen tasoa sekä tiukentavat eräitä sijoitusrahastoja koskevia sääntöjä niiden turvallisuuden varmistamiseksi.

3. Päätelmät

34. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee seuraavaa:

- kaikkien ehdotusten johdanto-osaan sisällytetään viittaus tähän lausuntoon;
- kaikkiin ehdotuksiin lisätään määräys, joka painottaa nykyisen tietosuojalainsäädännön täysimääräistä sovellettavuutta. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa myös, että direktiiviä 95/46/EY koskevaa viittausta selvennetään säätämällä, että kyseisiä säännöksiä on sovellettava yhdenmukaisesti direktiivin 95/46/EY täytäntöönpanoa koskevien kansallisten sääntöjen kanssa;

⁽¹⁾ Euroopan tietosuojavaltuutetun 10 päivänä helmikuuta 2012 päivätty lausunto, saatavana internetosoitteesta <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Opinions>

- ehdotetun IM-direktiivin kohdalla rajoitetaan toimivaltaisten viranomaisten oikeus tutustua asiakirjoihin ja tietoihin ehdotettua direktiiviä koskeviin, erikseen määritettyihin ja vakaviin rikkomuksiin ja tapauksiin, joissa on olemassa kohtuullinen epäily (jonka tukena on oltava konkreettista alustavaa näyttöä) siitä, että rikkomus on tapahtunut;
- ehdotetun IM-direktiivin osalta edellytetään, että toimivaltaiset viranomaiset pyytävät asiakirjoja ja tietoja oikeusviranomaisen sellaiseen viralliseen päätökseen perustuen, jossa esitetään oikeusperusta ja pyynnön tarkoitus sekä pyydetävät tiedot, määräaika tietojen toimittamiselle sekä vastaanottajan oikeus saattaa päätös tuomioistuimen arvioitavaksi;
- ehdotetun UCITS-direktiivin osalta edellytetään, että toimivaltaiset viranomaiset pyytävät puhelintallenteita ja liikennetietoja toimivaltaisen viranomaisen sellaiseen viralliseen päätökseen perustuen, jossa esitetään oikeusperusta ja pyynnön tarkoitus sekä pyydetävät tiedot, määräaika tietojen toimittamiselle sekä vastaanottajan oikeus saattaa päätös tuomioistuimen arvioitavaksi;
- ehdotetun IM-direktiivin kohdalla selvennetään EIOPA-tietokantaa koskevia modaliteetteja sisällyttämällä ehdotettuihin säädöksiin tarkemmat määräykset. Kyseisten määräysten tulee olla asetuksen (EY) N:o 45/2001 vaatimusten mukaisia. Erityisesti tietokannan perustamista koskevassa määräyksessä tulee i) mainita tietojen käsittelyn tarkoitus ja luetella niiden määräysten mukaiset käyttötarkoitukset; ii) mainita, millä tahoilla (EIOPA, toimivaltaiset viranomaiset, komissio), on oikeus käyttää mitään tietokantaan tallennettuja tietoja ja muokata niitä; iii) varmistaa käyttöoikeus ja asianmukainen tiedottaminen kaikille niille rekisteröidyille, joiden henkilötietoja saatetaan säilyttää ja vaihtaa; sekä iv) määritellä ja rajoittaa henkilötietojen säilytysaika lyhyimpään mahdolliseen aikaan, jota kyseinen käyttötarkoitus edellyttää;
- arvioidaan, onko seuraamusten julkistamisvelvollisuutta koskeva ehdotettu järjestelmä välttämätön kaikissa ehdotuksissa, ja selvitetään, ylittääkö julkistamisvelvollisuus sen tason, joka on tarpeen tavoitteena olevan yleisen edun saavuttamiseksi, sekä voidaanko sama tavoite saavuttaa vähemmän rajoittavilla keinoilla. Tämän oikeasuhteisuutta koskevan tarkastelun tulosten mukaan julkaisuvelvoitteen tueksi säädetään joka tapauksessa riittävästä suojatoimista, jotta taataan syyttömyysolettamaa koskevan periaatteen noudattaminen, asianomaisten vastustusoikeus, tietojen turvallisuus/virheettömyys ja niiden poistaminen asianmukaisen määräajan jälkeen;
- kaikissa ehdotuksissa käsitellyn rikkomusten ilmoittamisen osalta i) lisätään ehdotettuihin direktiiveihin määräykset, jotka kuuluvat seuraavasti: "näiden henkilöiden henkilöllisyys on pidettävä salassa menettelyn kaikissa vaiheissa, mikäli kansallisessa lainsäädännössä ei vaadita henkilöllisyyden paljastamista lisätutkimuksissa tai myöhemmissä oikeustoimissa"; ii) lisätään alakohta, jossa vaaditaan jäsenvaltioita ottamaan käyttöön "asianmukaiset menettelyt, joilla taataan syytetyt henkilön puolustautumisoikeus ja oikeus tulla kuulluksi ennen häntä koskevan päätöksen tekemistä sekä oikeus käyttää oikeussuojakeinoja tuomioistuimessa häntä koskevan päätöksen tai toimenpiteen osalta"; iii) poistetaan alakohdasta ilmaisu "vahvistetut periaatteet".

Tehty Brysselissä 23 päivänä marraskuuta 2012.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu